

Cumhuriyet Senatosu

GÜNDEMİ

46 NCI BİRLEŞİM

11 . 4 . 1978 Salı

Saat : 15.00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL
KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK
İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Ahmet Yıldız'ın, yurt dışındaki bir doktor öğrencinin askerlik durumuna dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/67) (Veriliş tarihi : 31 . 3 . 1976)

2. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, kurulması düşünülen alkaloid fabrikasına dair Başbakan'dan sözlü sorusu. (6/69) (Veriliş tarihi : 27 . 4 . 1976)

3. — Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi Ömer Ucuza'ın, Köy - Koop'un ithal ettiği traktörlere dair Köy İşleri Bakanından sözlü sorusu. (6/77) (Gündeme giriş tarihi : 29 . 3 . 1977)

4. — Cumhuriyet Senatosu Sivas Üyesi Hüseyin Öztürk'ün, öğrenim çağındaki gençliğin içinde bulunduğu duruma dair Başbakan'dan sözlü sorusu. (6/79) (Gündeme giriş tarihi : 9 . 8 . 1977)

5. — Cumhuriyet Senatosu Kütahya Üyesi Osman Albayrak'ın, 26 Haziran tarihli gazetelerde yayınlanan «Bir habere ilişkin fotoğrafa» dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/80) (Gündeme giriş tarihi : 9 . 8 . 1977)

6. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Sadettin Demirayak'ın, Aydın Belediye Başkanına dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/82) (Gündeme giriş tarihi : 18 . 10 . 1977)

7. — Cumhuriyet Senatosu Kırşehir Üyesi Akıp Aksaç'ın, Kırşehir İlinde, 1977 yılında buğday mahsulüne arız olan «Kınacık» hastalığına dair Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanından sözlü sorusu. (6/83) (Gündeme giriş tarihi : 25.10.1977)

8. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Sadettin Demirayak'ın, Aydın ilinin Kuşadası ilçesindeki bir çay bahçesine dair Turizm ve Tanıtma Bakanın-

dan sözlü sorusu. (6/84) (Gündeme giriş tarihi : 25 . 10 . 1977)

9. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Uğur Alacakaptan'ın, 24 Ekim 1977 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde yayımlanan «1599 sayılı Tabanca» başlıklı yazıya dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/86) (Gündeme giriş tarihi : 8 . 11 . 1977)

10. — Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Şebip Karamullaoglu'nun, Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısına dair Başbakan'dan sözlü sorusu. (6/88) (Gündeme giriş tarihi : 20.12.1977)

11. — Cumhuriyet Senatosu Konya Üyesi Mukbil Abay'ın, Konya İlinin Güney bölgesindeki üzüm üreticilerinin durumuna dair Gıda - Tarım ve Hayvancılık ve Gümrük ve Tekel Bakanlarından sözlü sorusu. (6/89) (Gündeme giriş tarihi : 3.1.1978)

12. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarlıcalı'nın, 11 Aralık 1977 tarihinden 5 Ocak 1978 tarihine kadar geçen süre içinde Maliye Bakanlığı tarafından hangi belediyelere ne miktar yardım yapıldığına dair Maliye Bakanından sözlü sorusu. (6/91) (Gündeme giriş tarihi : 24 . 1 . 1978)

13. — Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Ahmet Demir Yüce'nin, Ticaret Bakanlığı binası giriş kısmındaki «Ergenekon efsanesini tasvir ve temsil eden tabloya» dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu. (6/92) (Gündeme giriş tarihi : 24 . 1 . 1978)

14. — Cumhuriyet Senatosu Mardin Üyesi Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardinli vatandaşların Alman Federal Devleti makamları tarafından Almanya'ya kabul olunmadıklarının doğru olup olmadığına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/81) (Gündeme giriş tarihi : 28 . 2 . 1978)

15. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Metin Toker'ın, boş Büyükelçiliklerin doldurulması ve diğer atamaların yapılması için ne gibi çalışmalar yapıldığına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/93) (Gündeme giriş tarihi : 28 . 2 . 1978)

16. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Fethi Çelikbaş'ın, ilaç sanayimize dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu. (6/94) (Gündeme giriş tarihi : 28 . 2 . 1978)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ
KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI
VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA
GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Kızılay altgeçidi ve çarşı yapımı inşaatıyla ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/24)
2. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, İstanbul'da Aksaray ve Sultanhamam'da vukubulan yangınlar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/27)
3. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, son altı ay içinde temeli atılan tesislere dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/53)
4. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarlıcalı'nın ithal edilen bükisel yağ ve margarin konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/63)
5. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Adana iline bağlı bazı ilçe köylerindeki YSE ve bayındırlık hizmetlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/66)
6. — Başbakanlığa bağlı Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış olan yönetmelik hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/16) (S. Sayısı : 688) (Dağıtım tarihi : 28 . 3 . 1977)
7. — 1975 yılı kömür üretimi, dağıtım, müracaat ve dağıtım tarihleri hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/30) (S. Sayısı : 704) (Dağıtım tarihi : 18 . 4 . 1977)
8. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Mayıs 1977 tarihinde İstanbul Taksim Cumhuriyet Alanında meydana gelen olaylara dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/67)
9. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Ocak 1974 tarihinden sonraki teşvik belgesi imalat izni ve fiyat tes-

piti işlemlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/68)

10. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Ni-yazi Ünsal'ın, TC Ziraat Bankasının açtığı krediler ve bunlara bağlı harcamalar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/69)

11. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, traktör imali, ithali ve bu hususa ilişkin kurulmuş şirket ve holdingler hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/70)

12. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Tarım ürünlerinin taban fiyatlarının tespit ve ifanı hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/71)

13. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, sıtma ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele hususunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/72)

14. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Ni-yazi Ünsal'ın, işkence olayları hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/73)

15. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, çay üretimi ile ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/74)

16. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, sağlıkta can güvenliği konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/75)

17. — Cumhuriyet Senatosu Manisa eski Üyesi Orhan Süersan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar cetvelindeki 5894 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 31 . 5 . 1971 tarih ve 6, 10 . 5 . 1972 tarih ve 6, 20 . 6 . 1974 tarih ve 6, 3 . 3 . 1975 tarih ve 6, 21 . 2 . 1977 tarih ve 6 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 6 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/81 - 4/22) S. Sayısı : 1574'e 5 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

18. — Kırklareli eski Milletvekili M. Orhan Türkkan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 7 . 1967 tarih ve 38 sayılı haftalık Karar cetvelindeki 2942 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 31 . 5 . 1971 tarih ve 17/1, 10 . 5 . 1972 tarih ve 17/1, 20 . 6 . 1974 tarih ve 17, 3 . 3 . 1975 tarih ve 17, 21 . 2 . 1977 tarih ve 17 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 17, 17/1 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/80 - 4/23) (S. Sayısı : 1575'e 5 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

19. — Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun (eski Adalet Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4257 sayılı Ahmet Barındırır'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 42 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 166 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 166 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/294) (S. Sayısı: 670'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

20. — İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün (eski İçişleri Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4276 sayılı Mustafa Altınok'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 165 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 165 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/293) (S. Sayısı : 671'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

21. — Antalya Milletvekili (eski Maliye Bakanı) Deniz Baykal'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1.11.1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 11 sayılı Melek İpkin'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 151 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 151 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/283) (S. Sayısı : 672'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

22. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4254 sayılı Ramazan Kurt'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 161 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 161 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/289) (S. Sayısı: 676'ya 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22 . 2 . 1978)

23. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4268 sayılı Ali Savaş'a

ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 162 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 162 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/290) (S. Sayısı: 677'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

24. — C. Senatosu eski Urfa Üyesi Halil Balkıs, C. Senatosu İzmir eski Üyesi Orhan Kor ve Çanakkale eski Milletvekili Zekiye Gülsen'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 15 . 4 . 1975 tarih ve 3 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 129 sayılı Burhan Göksel'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önermeleri ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 155 - 156 - 157 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 155, 156, 157 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/287) (S. Sayısı: 678'e 2 nci ek) (Dağıtım tarihi: 23.2.1978)

25. — Prof. Dr. Safa Reisoğlu'nun (eski Milli Eğitim Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28 . 6 . 1973 tarih ve 160 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 19212 sayılı Fikriye Okyaya'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 154 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 154 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/286) (S. Sayısı : 679'a 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

26. — İstanbul eski Milletvekili (eski Milli Savunma Bakanı) İlharni Sancar'ın Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 23 sayılı Yaşar Kaleli'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 153 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 153 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/285) (S. Sayısı : 680'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

27. — Prof. Dr. Bedri Gürsoy'un (eski Maliye Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 29 . 11 . 1972 tarih ve 135 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 16459 sayılı İshak Şafak'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel

Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 52 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 52 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/282) (S. Sayısı : 681'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

28. — Cumhuriyet Senatosu Ordu eski Üyesi Selâhattin Acar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarihli ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4264 sayılı Cemal Maden'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 158 sayılı Raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 158 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/288) (S. Sayısı : 682'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

29. — Kütahya eski Milletvekili Mesut Erez'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5872 sayılı İhsan Önesen'e ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 7, 3 . 3 . 1975 tarih ve 7, 21 . 2 . 1977 tarih ve 7 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978 tarih ve 7 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/160) (S. Sayısı : 360'a 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

30. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5871 sayılı Şerife Önkal'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 1, 3 . 3 . 1975 tarih ve 1, 21 . 2 . 1977 tarih ve 1 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 1 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/163) (S. Sayısı : 361'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

31. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5875 sayılı Ayşe Dursun'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 3, 3 . 3 . 1975 tarih ve 3, 21 . 2 . 1977 tarih ve 3 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 3 sayılı rapor hakkında tezkeresi, (C. Senatosu : 4/162) (S. Sayısı : 362'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

32. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15558 sayılı Aziz Ronabar'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 6 . 6 . 1974 tarih ve 29, 3 . 3 . 1975 tarih ve 29, 21 . 2 . 1977 tarih ve 29 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 29 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/164) (S. Sayısı : 365'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

33. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1970 tarih ve 15 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 1274 sayılı Tahir Şanlı'ya ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 20 . 6 . 1974 tarih ve 33, 3 . 3 . 1975 tarih ve 33, 21 . 2 . 1977 tarih ve 33 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 33 sayılı rapor hakkında tezkeresi (C. Senatosu : 4/169) (S. Sayılı : 377'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14.3.1978)

34. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15564 sayılı Kemal Derin'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 4 . 7 . 1974 tarih ve 34, 6 . 3 . 1975 tarih ve 34, 21 . 2 . 1977 tarih ve 34 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 34 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/181) (S. Sayısı : 399'a 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

35. — Kütahya eski Milletvekili (Eski Maliye Bakanı) Mesut Erez'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28 . 5 . 1969 tarih ve 64 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5106 sayılı Nuri Öner'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 11 . 7 . 1974 tarih ve 51, 6 . 3 . 1975 tarih ve 51, 21 . 2 . 1977 tarih ve 51 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978 tarih ve

51 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/199) (S. Sayısı : 402'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

36. — Eski Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4243 sayılı Abdussamet Orhan Mestçi'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 163 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih 163 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/291) (S. Sayısı : 675'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

37. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Cumhuriyet Senatosu Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporlarının Genel Kurulda ne şekilde işleme tabi tutulacağına dair önergesi ve

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (C. Senatosu : 5/6) (S. Sayısı : 761) (Dağıtım tarihi : 27 . 2 . 1978)

38. — TBMM eski üyeleri hakkında Kanunun Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (M. Meclisi: 1/32; C. Senatosu : 1/554) (S. Sayısı: 768) (Dağıtım tarihi: 13 . 3 . 1978) (7 . 6 . 1974 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir.) (C. Senatosundaki bitiş tarihi: 9 . 5 . 1978)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

Toplantı : 17

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 768

TBMM Eski Üyeleri Hakkında Kanunun Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu. (M. Meclisi : 1/32; C. Senatosu : 1/554)

(Not : a - M. Meclisi S. Sayısı : 5

b - 7.6.1974 tarihinde Cumhurbaşkanını tarafından bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir.)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 311*

9 . 2 . 1978

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 8 . 2 . 1978 tarihli 103 ncü Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, TBMM Eski Üyeleri Hakkında Kanun, dosyası ile birlikte sunulmuştur.
Saygılarımla.

*Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu Kanun 12 . 6 . 1974 tarihinde Başkanlıkça Anayasa Komisyonuna havale edilmiş ve Genel Kurulun 8 . 2 . 1978 tarihli 103 ncü Birleşiminde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 5)

*Türkiye
Cumhurbaşkanlığı
Ankara
4-624*

7 . 6 . 1974

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 1 Haziran 1974 tarih ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 311 - 3533 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Eski Üyeleri Hakkındaki 30 Mayıs 1974 tarih ve 1824 sayılı Kanun incelenmiş ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 93 ncü maddesi gereğince, ilişkide sunulan gerekçe ile, bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir.

Arz ederim.

*Fahri S. Korutürk
Cumhurbaşkanı*

30 MAYIS 1974 TARİHLİ 1824 SAYILI KANUNUN GERİ GÖNDERİLME GEREKÇESİ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının kabulü ile hukuki varlığı sona ermiş bulunan Temsilciler Meclisi Üyeleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyelerinin, dokunulmazlık, yasama, ödenek ve yolluk, Genel Kurul, Komisyon ve parti grupları toplantılarına girme hakları dışında kalan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerine, kanunlar, karamameler ve yönetmeliklerle tanınan bütün haklardan yararlanmaları, kanunda ön-

görülmesi itibarıyla, öncelikle, yararlanacakları bu hakların neden ibaret olduğu araştırılmış ve neticede :

- a) Devlet Demiryollarında parasız, Denizcilik Bankasına ait vapurlardan iç hatlarda keza parasız, dış hatlarda % 25 - 35, Türk Hava Yollarında % 50 indirimli seyahat;
- b) Telefonlarda tercih ve % 60 indirimli tarife uygulanması;
- c) Dış ülkelere gezilerde diplomatik pasaport verilmesi;
- d) Öğrenim derecesi ne olursa olsun iki yılda bir derece ilerlemesi ve 1 nci derecenin son kademesine kadar yükselme;
- e) Şahsı ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri için yurt içi ve yurt dışında tedavi ve buna ilişkin çeşitli sıhhi malzeme yardımı;

İmkânı sağlandığı tespit edilmiştir.

Bu durum sade vatandaşlar ve devlet memurları ile velev bir dönem olsun. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği yapmış olan vatandaşlar arasında, ikinciler lehine bir ayrıcalık yaratacağı gibi, Hazine ve İktisadi Devlet Teşekkül ve müesseselerine de büyük külfetler tahmil edeceğinden, Kanunun bir kere daha Yüksek Meclislerde görüşülüp incelenmesi uygun mütalaa edilmiştir.

CUMHURBAŞKANINCA BİR DAHA GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN METİN

TBMM Eski Üyeleri Hakkında Kanun

MADDE 1 . — 13 . 12 . 1960 tarih ve 157 sayılı Kanunla teşkil olunan Temsilciler Meclisi üyeleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyeleri, dokunulmazlık, yasama, ödenek ve yolluk, Genel Kurul, komisyon ve parti grupları toplantılarına girme hakları dışında kalan ve TBMM üyelerine kanunlar, kararnameler ve yönetmeliklerle tanınan bütün haklardan yararlanırlar.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 68 nci maddesinde yer alan, kamu hizmetlerinden yasaklanma veya kesin hüküm giymiş olma nedenleriyle seçilme yeterliğini kaybetmiş olanlar, bu haklardan yararlanamazlar.

MADDE 2 . — Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 . — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

TBMM Eski Üyeleri Hakkında Kanun

MADDE 1 . — 13 . 12 . 1960 tarih ve 157 sayılı Kanunla teşkil olunan Temsilciler Meclisi üyeleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyeleri, dokunulmazlık, yasama, ödenek ve yolluk, Genel Kurul, komisyon ve parti grupları toplantılarına girme hakları dışında kalan ve TBMM üyelerine kanunlar, kararnameler ve yönetmeliklerle tanınan bütün haklardan yararlanırlar.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 68 nci maddesinde yer alan, kamu hizmetlerinden yasaklanma veya kesin hüküm giymiş olma nedenleriyle seçilme yeterliğini kaybetmiş olanlar, bu haklardan yararlanamazlar.

MADDE 2 . — Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 . — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/554
Karar No. : 37

28 . 2 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Yüce Başkanlığına

Millet Meclisi Başkanlığınca 12 Haziran 1974 tarihinde Anayasa Komisyonuna havale edilen, Millet Meclisi Genel Kurulunun 8 Şubat 1978 tarihli 103 ncü Birleşiminde görüşülerek kabul edilen ve 9 Şubat 1978 tarihinde de Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sunulan, Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyeleri hakkında Kanun, Cumhuriyet Senatosu Başkanlığınının 9 Şubat 1978 tarihli havalesi üzerine, Komisyonumuzun 28 Şubat 1978 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Görüşmeler sırasında; üyelerden Mustafa Deliveli, konunun kurulacak bir Altkomisyonda incelenmesini önermiş ve yapılan oylama sonunda bu önerinin kabul edilmediği anlaşılmıştır.

Bilindiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine doğrudan doğruya görevlerinin niteliği ile ilgili; temsil, yasama ve denetim görev ve sorumluluklarını gereğince yerine getirebilmeleri amacıyla yönelik bazı haklar ve kolaylıklar sağlanmış bulunmaktadır.

Seçilmiş olmakla kazanılan göreve bağlı bu hak ve kolaylıkların ayrıca çıkarılacak böyle bir kanunla Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona ermiş olanlara tanınması Komisyonumuz çoğunluğunca Anayasa'nın felsefesine, özellikle eşitlik ilkesine aykırı görülerek reddi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun tasviplerine arz edilmek üzere Yüce Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Tokat
Zihni Betil

Sözcü
Anayasaya aykırı değil ancak yersiz
ve gereksiz
İstanbul
Fevzi Hakkı Esatoğlu

Kâtip
Samsun
Şaban Demirdağ
Toplantıda bulunamadı

Bursa
Muhalefîm
Muhalefetim eklidir
Şeref Kayalar

C. Bşk. S. Üye
Safa Reisoğlu

Çankırı
Komisyon kararına muhalifim
Gürhan Titrek

Hatay
Anayasaya uygundur
Mustafa Deliveli

İstanbul
Muhalefîm
Ali Oğuz

İzmir
Kâmrân Erkmenoğlu

Niğde
Komisyon Kararına Muhalefîm
Ergun Özkan

Sivas
Muhittin Taylan

Tabii Üye
Mucip Ataklı
Toplantıda bulunamadı

Tabii Üye
Ahmet Yıldız
Toplantıda bulunamadı

Tekirdağ
Hayri Mumcuoğlu

Uşak
Bu raporda sözcü
Ahmet Tahtakılıç

KARŞI OY

Cumhurbaşkanı «... Sade vatandaşlar ve Devlet memurları ile velev bir dönem olsun, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği yapmış olan vatandaşlar arasında, ikinciler lehine bir ayrıcalık yaratacağı gibi, Hazine ve İktisadi Devlet Teşekkül ve müesseselerine de (büyük külfetler) tahmil edileceği» gerekçesi ile ve Anayasanın 93 ncü maddesinin verdiği yetkiye dayanarak 30 Mayıs 1974 gün ve 1824 Sayılı Kanunu «Bir defa daha görüşülmek üzere» geri göndermiş bulunmaktadır.

Görüldüğü gibi bu gerekçe iki sebebi muhtevidir:

a) Bu kanun sade vatandaş ve Devlet memurları ile, TBMM üyeleri arasında bir ayrıcalık yaratmış, dolayısıyla Anayasanın 12 nci maddesine aykırıdır.

b) Hazine ve İktisadi Devlet Teşekkül ve müesseselerine «büyük külfetler» tahmil etmiş bulunmaktadır.

1. Halbuki Kanunun maksadı bir imtiyaz sağlamak değil Kurucu Meclis, Cumhuriyet Senatosu üyeliği ve Milletvekilliği yapmış, yani, Devletin en yüksek organı olan TBMM üyeliği sıfatını ihraz ederek, Cumhuriyetin kurulması ve korunması konusunda üstün çabalar göstererek, büyük tecrübeler kazanmış olan kişilerin bu sıfatlarıyla, bir yandan onore edilmelerini diğer yandan kanunun getirdiği teminattan faydalanmalarını sağlamaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde üyelik yapmış kimselerin, yukarıda sayılan sıfatları dolayısıyla diğer kimselere nazaran özel bir durumları olduğunun kabulü Türk Devletinin en büyük organına duyulması gereken saygının icabıdır.

Hal böyle olunca :

a) Anayasanın 12 nci maddesinin aradığı eşitlik deyiminin tabii değil hukuki eşitlik olduğunu,

b) Yine 12 nci Anayasa Maddesinde bir temel kural olarak kabul edilen fakat mutlak surette yasaklanan, kanun karşısında dillerine, ırklarına, cinsiyetlerine, siyasi düşüncelerine, felsefi inançlarına, dinlerine ve mezheplerine göre farklı muamele görmemeleridir.

Bunların dışında aynı madde ikinci fıkrası ile, kanun önünde eşitliğin ancak niteliklerde benzerlik ve yasaların getirdiği kurallara duyarlık oranında söz konusu olabileceği hususu Anayasa Mahkemesinin de kabulündedir.

Bu takdirde Kurucu Meclis, Cumhuriyet Senatosu Üyeliği ve Milletvekilliği yapmış kişilerin yukarıda saydığımız vasıflarından dolayı ve kendileri için getirilmiş olan yasanın kurallarına uymayan diğer kimlerle aralarında bir ayrıcalığın düşünülemediği ve bu nedenle de Anayasaya aykırı olmadığı aşikârdır.

2. Binleri aşan diğer meslek sahipleri bir çok haklardan istifade ederlerken, adedi 1 500'e varmayan eski Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Kurucu Meclis üyelerinin hazineye ve İktisadi Devlet Teşekkül ve müesseselerine yükleyeceği külfetin hissedilmesi dahi mümkün değil iken, bu külfetin (büyük) kelimesi ile ifade edilmesindeki sebebin, bilhassa bu kanundan istifade edecek kişilerin adedi ve yararlanma nedenleri bakımından anlaşılması güçtür.

Komisyonumuz üyelerinden Sayın Mustafa Deliveli'nin «Kanunun bir Alt Komisyona havalesi ile tetkiki ve hakikaten kamuyu mutazzar eden bir yönü varsa bunların ayıklanması» hususundaki teklifinin reddedilmiş olmasına karşı olduğumuzu beyan ile yukarıda sayılan ve Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulundaki görüşmeler sırasında arz edeceğimiz sebeplerle Anayasaya uygun olan ve bir hakkı teslim edeceğine inançlı bulunduğumuz bu kanunun reddedilmiş olmasına karşıyız.

Gürhan Titrek

Mustafa Deliveli

Ergun Özkan

Ali Oğuz

Şeref Kayalar

KARŞI OY

TBMM eski üyeleri hakkındaki 30 Mayıs 1974 tarih ve 1824 sayılı Kanun, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonunda müzakere edilirken, bu komisyonun üyesi olarak teklife karşı çıktım. Teklifi benimseyen komisyonun raporuna muhalif olduğum içinde genel kuruldaki müzakeresinde rapor aleyhindeki görüşlerimi açıkladım. O günkü görüşlerimi bu günde aynen koruyorum.

Bu kanunla arzulanan hiçbir amaç gerçekleştirilememektedir. Kanun, eski parlamenterlere sosyal güvenlik bakımından hiç bir şey sağlamıyor, eski parlamenterleri onore de etmiyor. Bunun tersine parlamenterlik görevini yapabilmek için sağlanan bir takım küçük imkânlar, buna ihtiyacı kalmayan eski parlamenterlere sağlandığında kamuoyu bu durumu tepki ile karşılıyor. Yersiz ve gereksiz bir kanun çıkarılmış oluyor.

Kanun teklifinin gerekçesi yeterli olmadığı gibi, kabul olunan Anayasa Komisyonu raporunun gerekçesi de yeteri kadar doyurucu değildir.

Teklif gerekçesinde yazılı olduğu gibi, içtüzüklerde aynı biçimde hükümler bulunması böyle bir yasanın çıkartılmasına neden olamaz. Komisyon raporundaki, «Devletimizin mukadderatında birinci derecede sorumluluk yüklenmiş olan TBMM üyelerinin, üyelik sıfatlarını kaybettikten sonra da görevleri süresince yüklenikleri sorumluluklarına yaraşır biçimde, TBMM üyelerinin mevcut ve ileride doğacak haklarından yararlanabilmeleri zorunlu görülmesi» nedeni de açıklığa kavuşturulamamıştır.

Bu nedenlerle kanun teklifi yerinde değildi, reddedilmeliydi.

O zaman teklifin Anayasaya aykırılığı iddia edilmemişti. Bu defa konu müzakere edilirken Anayasaya aykırılık üzerinde de duruldu. Tümü üzerinde yapılan müzakereler sonunda Anayasaya aykırılık oylandı ve Anayasaya aykırılığı oy çokluğu ile kabul edildi.

Bu kanun teklifine başından beri karşıyım, ancak 28 . 5 . 1974 tarihli oturumda belirttiğim gibi Anayasaya aykırı olduğunu iddia edemiyorum.

Teklif, Anayasanın «Eşitlik» başlıklı 12 nci maddesinin 2 nci fıkrasındaki, «Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz» hükmüne aykırı görülüyor. Teklifte tanınan haklar bir imtiyaz mıdır? Kanıma göre değil. Bu, belli bir devlet hizmetinde bulunmuş kişilere sağlanmış bir yarardır. Biz, bu tekliften, eski parlamenterlerin yararlanma gerekçesini bulamıyoruz.

Sağlanan bu yararların, geçmiş hizmetin ödülü olarak kabul edebiliriz. Belli hizmetlerde bulunan kişilerin ödüllendirildiği bir gerçektir. Bu para ile olabileceği gibi, bazı hizmetlerden yararlandırılmak suretiyle de olabilir. Harp malülleri, malül gaziler bunların bir kısmından yararlanmış ve yararlanmaktadırlar. Örneğin, hiçbir hizmet karşılığı olmadan malül gazilere tercihli telefon tahsis edilmiştir. Hangi işle uğraşırlarsa uğraşsınlar trenlerde parasız seyahat edebilmektedirler. Neden tanınıyor bu haklar? Geçmişte Devlete hizmet ettikleri için. Daha bir çok örnekler var: Devlet Memurları Kanununun 92 nci maddesinin 2 nci fıkrası yasama organına seçilenlerle ilgili imtiyaz sayılacak hükümler getirmiştir.

Belediye Başkanlığına seçilenler için ise böyle bir hak tanımamıştır. Bunun elbetteki bir nedeni vardır: Yasama görevini özgürce yapabilsin diye bu hak, eşitliği de bozmaz, imtiyaz da sayılmaz.

Şayet bunlar imtiyaz sayılırsa, eşitliği bozarsa Anayasaya da aykırı demektir, iptali yoluna gidilmesi gerekir.

Örneklerin bulunması, Anayasaya aykırılığı ortadan kaldırmaz deniliyor. Bunun yanıtında şu olur: Anayasanın yürürlüğe girmesinden önce çıkmış bulunan Anayasaya aykırı oldukları iddia edilen kanunlar için Anayasa Mahkemesine gidilmeyebilir. Ama, yürürlüğe girdikten sonra çıkan kanunlar arasında bu örnekler varsa, yasama meclislerinin görüşleri belirmiş oluyor demektir. Yasama organlarının görüşlerinde de istikrar olması gerekir. Aksi halde içinden çıkılması güç karışıklıklara düşülür. Bu nedenlerle teklifin Anayasaya aykırı olduğundan değil, yerinde ve gereği olmadığından reddi görüşündeyim.

Istanbul
Fevzi Hakkı Esatoğlu

